

ACT-PROJECT

IMPROVING ACCESS TO
ALTERNATIVE CARE FOR
UNACCOMPANIED CHILDREN
AGED 15-18

CEA(R)

Comissió Catalana
d'Ajuda al Refugiat

NIDOS
guardianship for refugees

Програма за обучение на обучители
България

Програма за обучение на обучители България

© LUMOS & Stichting Nidos, юни 2021 г.

Публикувано от: Lumos Foundation, Peninsular House, 30-36 Monument Street, London EC3R 8NB, United Kingdom

Stichting Nidos, Maliebaan 99, 3581 CH, Utrecht, the Netherlands

Настоящият доклад е публикуван като част от проект АСТ (януари 2020 г. – декември 2021 г.).

Съдържанието на настоящата програма представлява единствено мнението на авторите и е изцяло тяхна отговорност. Европейската комисия не носи никаква отговорност за възможното използване на съдържанието се тук информация.

Co-funded by the
Asylum, Migration and
Integration Fund of
the European Union

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото обучение е компонент от проекта „Обучение по алтернативна грижа“ (АСТ). Проект АСТ се осъществява в партньорство между Лумос – клон България и партньори по проекта от Италия и Испания, с координатор Фондация „Nidos“ от Нидерландия.

Проект АСТ има за цел подобряване на достъпа и повишаване на качеството на алтернативната грижа за непридружените деца (НПД) на възраст 15–18 години, чрез осигуряване на обучение за служителите на участниците в проекта (настояйници и други практикуващи специалисти, които работят във формите на алтернативна грижа), заинтересовани от развитието на форми на алтернативна грижа в семейна среда и в общността (различни от институционалната грижа) в държавите на партньорите по проекта и в други държави членки. Проектът също така има за цел да подобри устойчивостта на алтернативната грижа за непридружените деца в държавите членки.

Беше направен анализ на ситуацията, при което беше събрана информация за достъпа до и качеството на формите на алтернативна грижа за непридружени деца на възраст 15-18 години. Проучването на документи беше осъществено в периода януари–май 2020 г. Консултации със заинтересованите страни от България бяха проведени по време на среща през юли 2020 г., за да се осигури важният им принос, който също беше включен в анализа. Мненията и съветите на децата също имаха решаващо значение, така че и техният принос беше осигурен посредством допитване. Резултатите от анализа в България, проведен от Лумос са обобщени в настоящия доклад. Те включват от информация за общия контекст, включително наличните форми на грижа, до актуалните добри практики, предизвикателства и потребности, и препоръки. Събраната информация от проучването на документи и срещата със заинтересованите страни, послужи за разработването на настоящата програма за обучение, като гарантира че тя отговаря на установените потребности от изграждане на капацитет в България.

През октомври 2020 г. беше проведена среща на експерти, на която заинтересованите страни от България и другите държави по проекта бяха запознати с различни варианти за алтернативна грижа, разработени в други държави – членки на ЕС. Срещата имаше за цел да се сподели опит и да се насърчат вариантите за алтернативна грижа за НПД.

Обучението беше проведено онлайн, на 10-11 май 2021 г. Участниците, които бяха 17, включваха служители от различни организации, работещи с непридружени деца в приемателните центрове и малките групови домове (ЦНСТ) в България, както и работещи в системата за закрила на детето и Сигурните зони. Програмата за обучение беше разработено от Лумос, в сътрудничество с Nidos.

ЗАНЯТИЯ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Сесия 1: Развитие на непридружените деца

Обобщение: Да се придобие разбиране за специфичната предистория на непридружените деца и потребностите, свързани с развитието им чрез проучване на културните особености, определяне на възрастта и съображенията относно осигуряване на закрила; индивидуална и колективна култура и разлики в йерархията на потребностите.

Резултати от обучението

1. Споделена базисна рамка за развитието и потребностите на детето, с разбиране за това какво прави алтернативната грижа в семейна среда и в общността най-добрият вариант, който да отговори на тези потребности.
2. Разбиране на различния начин, по който непридружените деца приемат това, което се случва около тях. Разбиране на разликата с това да работиш с човек, израснал в България. Непридружените деца може да имат различни реакции поради техните различни ценности/култура.
3. Помощ за служителите да разберат каква е тяхната роля в грижата за тези деца.

Сесия 2: Психосоциална подкрепа за непридружените деца

Обобщение: възможности за търпимост, разбиране на поведението, разбиране на устойчивостта на трудностите (резилианс), защитни фактори, психологическа първа помощ

Резултати от обучението

1. Разбиране на моделите на поведение на НПД и практически инструменти за подкрепата им в различни ситуации.
2. Служителите са в състояние да идентифицират различни психосоциални потребности и да им отговорят по подходящ начин.
3. Служителите имат инструменти и знания как да комуникират ефективно с децата на различна възраст и с различен произход.

Сесия 3: Оценяване и грижа за непридружените деца

Обобщение: управление на случай, оценка (различни елементи); процедури (представяне на различни инструменти за оценка, примери за оценка на висшите интереси и планове за грижа/списъци за проверка); роля на културния медиатор

Резултати от обучението

1. Ясно разбиране как протича процесът на управление на случай; как инструментите подкрепят този процес; и как да се намери най-доброто решение в този контекст.
2. Плановете за грижа и прегледът на плановете за грижа се разглеждат като постижими цели и се правят заедно с детето и доставчика на услугата. Служителите виждат важното значение на плановете за грижа за всички случаи, дори при краткосрочно пребиваване.
3. Разбиране на важното значение на многосекторната комуникация и сътрудничеството, когато работят с НПД, включително сътрудничество между закрилата на детето и работещите в областта на миграцията, което може да подобри достъпа на НПД до алтернативна грижа, когато се търси най-добрият вариант за грижа, който да отговаря на потребностите на отделното дете.
4. Разбиране на важното значение на културната медиация.

Сесия 4: Подкрепа на непридружените деца с цел постигане на умения за водене на независим живот

Обобщение: от PROUD – живот и грижа за самия себе си, училище и работа, здраве и благосъстояние, отдих и свободно време. Нужно е да се опише защо тази работа е важна и спецификата на различните области на действие. Ще бъде много полезно, ако различните инструменти и методи от практиката бъдат представени и упражнени от участниците.

Резултати от обучението

1. Nidos споделят своя опит в подкрепа на независимия живот и приемната грижа, работата им с непридружените деца, практически инструменти/подходи, здравеопазване и благосъстояние, правила, дейности през свободното време и т.н.
2. Споделено разбиране на рисковете и ползите от различните форми на грижа, с ясно осъзнаване на ползите от предимствата за непридружени деца на алтернативната грижа в семейна среда и в общността пред институционалната грижа.

Сесия

Обобщение: Подкрепа за служителите, които работят с непридружени деца – супервизия, интервизия, и т.н.

Резултати от обучението

1. Разбиране на ползите от качествената супервизия и как тя може да бъде постигната. Защо супервизията е полезна и необходима за подобряване на грижата за децата, за повишаване на ефективността на персонала и за превенция на професионалното изчерпване на служителите. Различни видове супервизия и интервизия/наставничество на екипа.

ПЪЛНА ПРОГРАМА НА ОБУЧЕНИЕТО

Ден 1		
Час	Тема	Подробна информация
9:30	Приветствие и организационни въпроси	Изключване на микрофоните, обяснение, че се прави устен превод и молба участниците, които се изказват да говорят ясно
9:35	Представяния	Представяне на проекта АСТ, обучителите и участниците се представят
10:00	Начало на сесия 1	Развитие на непридружените деца
10:00	Теории на привързаността и развитието на детето, резилианс, рискови и защитни фактори	Лумос представя теорията за привързаността и развитието на детето, със специален акцент върху групата 12–18 години Лумос представя резилианс, рискови и защитни фактор. Включително по какъв начин качествената алтернативна грижа представлява решаващ фактор за развитието на добра привързаност и резилианс при непридружените деца. Дейност: Помолете участниците да помислят за млад човек, когото познават и който се е справил добре с много голямо нещастие. Помислете за неговите личностни характеристики, семейна среда и социална среда. Помолете участниците да опишат факторите, които изглежда насърчават резилианса
10:45	Почивка	
10:50	Практическо прилагане на това за подобряване на	Nidos представят случая на Ахмед, за да бъдат изследвани тези концепции на практическо,

	достъпа до грижа за непридружените деца	индивидуално ниво. Това включва също културните аспекти, които имат отношение към непридружените деца. Nidos да свържат всичко това с позицията, че формите на грижа за непридружените деца трябва да са в малък мащаб /в семейна среда.
11:35	Почивка	
11:45	Начало на сесия 2	Психосоциална подкрепа за непридружените деца
11:45	Преглед на различни видове подход за психосоциална подкрепа	Лумос да представи преглед на подходите към психосоциалната подкрепа за по-големи деца и последствията от страха, раздялата и скръбта.
12:30	Обедна почивка	
13:45	Прилагане на практика на психосоциалната подкрепа за непридружените деца	Nidos да представят чрез случая на Ахмед как тези подходи могат да се използват за непридружените деца, като се отчитат културните разлики. Межкултурна комуникация и използване на межкултурни медиатори. Задача: Упражняване на межкултурно интервю
15:15	Почивка	
15:25	Начало на сесия 3	Оценяване и грижа за непридружените деца
15:25	Управление на случай и многосекторна комуникация	Лумос представя важното значение на управлението на случай и многосекторната комуникация и ангажирането
16:30	Приключване	

Ден 2		
Час	Тема	Подробна информация
9:30	Организационни въпроси	Изключване на микрофоните, обяснение, че се прави устен превод и молба участниците, които се изказват да говорят ясно
9:35	Преглед	Кратък преглед на обучението от предишния ден и някакви въпроси от ден 1
10:00	Практически упражнения с инструментите за оценка	Nidos да представи някои прости инструменти за оценка и упражнение за ефективното им използване. Работа по групи: прочетете случая и оценете силните страни, видовете уязвимост, защитните и рисковите фактори, и потребностите на Ахмед, като използвате инструмента за оценка. (напр. Какво е необходимо на Ахмед, за да се чувства в безопасност, да се чувства у дома си, Какво е необходимо на Хамид, за да се справи със своята травма, скръб и стрес, Какво допринася за изграждането на резиланс и силни страни?). Споделете ползите от използването на инструменти в сесията с цялата група.
11:00	Начало на сесия 4	Подкрепа на непридружените деца с цел постигане на умения за водене на независим живот

11:00	Подкрепен независим живот и ползите от алтернативната грижа	<p>Кратък видеоматериал за подкрепено жилище за независим живот в Нидерландия</p> <p>Работа по групи:</p> <p>1 Какви са ползите и недостатъците (рисковете) на подкрепеното жилище за независим живот за Ахмед</p> <p>2 Какви са ползите и недостатъците (рисковете) на големите приемателни центрове</p> <p>3 Какви са ползите и недостатъците (рисковете) на приемната грижа за Ахмед.</p>
12:00	Интервю с експерти по алтернативна грижа от Nidos	<p>Интервю относно подкрепените жилища за независим живот и приемната грижа с експерти от Nidos.</p> <p>Обяснение как е възможно създаването на форми на алтернативна грижа за непридружените деца и как тези форми на грижа са полезни за тях.</p> <p>Въпроси за начало:</p> <p>Какви са вашите препоръки за разработване на приемна грижа за непридружени деца?</p> <p>Кои са някои от факторите, които допринесоха вашата организация да създаде приемна грижа/подкрепено жилище за независим живот.</p> <p>Какви са предизвикателствата да управлявате тези форми на грижа?</p>
12:45	Обедна почивка	
14:00	Начало на сесия 5	Подкрепа за служителите
14:00	Супервизия и интервизия	Nidos представят супервизията и интервизията. Лумос допълва, като прави връзка с практиката в България и как тези практики могат да подобрят работата на служителите, което на свой ред им дава възможност да предоставят по-добри услуги на децата.
15:00	Почивка	
15:10	Рефлексия	<p>Рефлексия върху всичко, което е обсъдено до момента относно психосоциалната подкрепа, оценките и подкрепените жилища за независим живот.</p> <p>Как тези умения и инструменти могат да бъдат приложени към ситуацията в България, как да се увеличи достъпа до грижа и да се подобри подкрепата за децата.</p> <p>Работа по групи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Какви дейности, ресурси и услуги съществуват на местата, където участниците работят с непридружени деца или в техните местни общности (припомнете четирите нива на психосоциалната пирамида) Какво може да се направи, за да се гарантира, че тези ресурси и услуги подкрепят благосъстоянието на децата? - Определете какви пропуски има в услугите. - Определете връзките и системите за насочване между дейностите, услугите и ресурсите.

15:40	Преглед и обобщение на цялото обучение, заключителни въпроси	
16:30	Край	